

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„ŠKOLKA PLNÁ POHODY“

MATEŘSKÁ ŠKOLA

VLČNOV

Obsah

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
2.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
3.	PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	5
3.1	Věcné podmínky.....	5
3.2	Životospráva	5
3.3	Psychosociální podmínky	6
3.4	Organizace	6
3.5	Distanční vzdělávání.....	7
3.6	Řízení mateřské školy.....	7
3.7	Personální a pedagogické zajištění	7
3.8	Spoluúčast rodičů	8
3.9	Spolupráce s organizacemi	8
3.10	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	8
3.10.1	Podmínky vzdělávání dětí s přiznaným podpůrným opatřením.....	9
3.11	Vzdělávání dětí nadaných	9
3.12	Vzdělávání dětí od dvou do tří let	10
3.13	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	10
4.	ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	10
4.1	Charakteristika tříd	12
4.2	Přijímání dětí do mateřské školy	12
4.3	Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd	13
5.	CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	13
5.1	Dlouhodobé vzdělávací cíle	13
5.2	Záměr vzdělávacího programu.....	13
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	14
6.	VZDĚLÁVACÍ OBSAH.....	15
6.1	Integrované bloky	17
7.	EVALUAČNÍ SYSTÉM.....	31
7.1	Metody evaluace	31
7.2	Hlavní oblasti evaluace MŠ.....	31
7.3	Formy evaluace	32
7.4	Evaluační činnost na úrovni školy	32
7.5	Evaluační činnost na úrovni tříd.....	32
7.6	Hodnocení výsledků vzdělávání.....	33
7.7	Plán evaluace.....	33

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Vlčnov, příspěvková organizace

Název programu: „Školka plná pohody“

Adresa: Vlčnov 1202, 687 61 Vlčnov

Ředitel: Mgr. Libor Trtek

Zástupkyně ředitele pro MŠ: Mgr. et Mgr. Marie Vaculová

Telefon zástupkyně ředitele: +420 725 966 530

Telefon mateřská škola: +420 601 362 320

Telefon jídelna: + 420 725 745 974

Email: ms.zsvlcnov@seznam.cz

Webové stránky: www.zsvlcnov.cz/matrska-skola

IČO: 75022672

Zřizovatel: Obec Vlčnov,

Adresa zřizovatele: Vlčnov 124, 687 61 Vlčnov

Zpracovatelé programu: Bc. Blanka Juřenčáková a pedagogický sbor

Platnost dokumentu: od 2. 9. 2024 do: neurčito

Číslo jednací: ZSMSVL 274 /2024

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem Mateřské školy Vlčnov je Obecní úřad Vlčnov, který v lednu 2003 sloučil základní školu s mateřskou školou do jednoho právního subjektu.

Naše mateřská škola sídlí ve velmi klidné části vesnice a je součástí komplexu budov základní školy a mateřské školy, mezi kterými je vystavěna budova školní kuchyně. Ta slouží i pro potřeby mateřské školy. Celý komplex je propojen spojovacím krčkem, který slouží k přepravě jídla z kuchyně do mateřské školy.

Při vstupu do budovy mateřské školy je umístěna velká informační nástěnka, která přichází informuje o aktuálním dění celé mateřské školy (informace o celoškolních akcích naší MŠ, důležité informace a upozornění pro zákonné zástupce všech přijatých dětí).

Mateřská škola je čtyřtřídní s kapacitou 112 dětí. Každá třída má samostatné příslušenství: třídu, hernu - lehárnu, umyvárnu a WC. V každé umyvárně je umístěn sprchový kout, do kterého může dítě bezpečně vstupovat. Každé dítě má svůj oddělený a značkou označený ručník. Děti, které přechází v odpoledních zájmových činnostech do jiné třídy, používají jednorázové papírové ručníky, které jsou umístěny v zásobnících na každé ze čtyř umyváren.

Součástí každé třídy je šatna, která slouží k převlékání dětí před vstupem do třídy. Prostřednictvím nástěnek na šatnách učitelky informují zákonné zástupce dětí o dění ve třídě a zde si mohou také prohlédnout vystavované práce svých dětí.

Výška stolků a židliček ve třídách vyhovuje věkovému složení tříd. Ve třídě má každé dítě svoji složku - portfolio, kde se po celý školní rok zakládají výtvarné práce, výrobky a pracovní listy dětí. Všechny hračky, výtvarné potřeby, stavebnice, didaktické hry a pomůcky určené pro děti jsou všem dětem dostupné. Třída, kde jsou děti nejmladší- netříleté, je vybavena hračkami pomůckami, které jsou určeny pro děti 2 -3 leté.

Třídy a herny jsou vybaveny z větší části koberci. Pod stolečky, na šatnách a chodbách spojující jednotlivé třídy je podlaha pokryta PVC. U každé třídy je výdejna jídla s výtahem, kterým se do třídy dopravuje jídlo. Součástí vybavení každé výdejny je myčka nádobí.

Jednotlivé třídy s příslušenstvím jsou dostatečně prostorné a splňují kritéria a požadavky na počet dětí v mateřské škole.

K odpočinku dětem slouží herny, ve kterých prov. zam. každý den rozkládají lehátka. V současné době máme ve všech třídách duralová lehátka, která splňují hygienické a bezpečnostní normy a slouží k odpolední relaxaci dětí.

Potřebám mateřské školy slouží také sauna, která je umístěna v přízemí mateřské školy a je nadstandardní nabídkou pro otužování a podporování zdravého životního stylu starších dětí. V místnosti u sauny jsou umístěny sprchy.

K dvoupodlažní budově mateřské školy patří zahrada, která je dostatečně rozlehlá a vybavena herními prvky určenými pro děti předškolního věku. V roce 2018 jsme ukončili výměnu některých nevyhovujících herních prvků, a také jsme zahradu dovybavili prvky určenými pro děti mladší tří let. V roce 2023 jsme vyměnili střechy, bočnice a nášlapy u domečků a pyramidy. Také jsme svépomocí vytvořili dětem na betonových plochách zahrady „hry na chodník“. Zahrada je určena k celoročnímu využití, proto se zde střídají jak travnaté, tak betonové plochy. Zahradu doplňují dvě pískoviště, která jsme na jaře 2021 zastínily novými plachtami. K dodržení hygienických podmínek na zahradě slouží umyvadla a WC, která jsou v místnosti před východem z budovy na zahradu MŠ. V roce 2024 bylo nainstalováno zábradlí u východu na zahradu MŠ.

Před mateřskou školou je vybudované parkoviště, určené pro potřeby mateřské školy. V roce 2007 byla dokončena nástavba mateřské školy, kdy zřizovatel řešil problém rovné střechy na budově MŠ a vystavěl zde byty pro potřeby OÚ.

3. PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Základní podmínky předškolního vzdělávání jsou v mateřské škole uskutečňovány na základě dané legislativy, vymezeny příslušnými právními normami.

3.1 Věcné podmínky

- Mateřská škola má dostatečně velké prostory s uspořádáním, které vyhovuje různým skupinovým i individuálním činnostem.
- Dřevěný dětský nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům dětí, je praktický a estetický.
- Všechny třídy jsou vybaveny dostatečným množstvím hraček, které jsou průběžně doplňovány a jsou vhodné pro danou věkovou skupinu dětí, která se v dané třídě nachází. Hračky jsou umístěny tak, aby byly dětem volně dostupné, dle jejich výběru.
- Pro výtvarné a pracovní činnosti je zajištěno dostatek materiálu a pomůcek k rozvíjení dětské tvořivosti. Výrobky dětí zdobí šatny tříd a rodiče si je mohou volně prohlížet.
- Tělocvičné náčiní a nářadí je uloženo v lehárnách a skladových prostorách a je postupně doplňováno.
- Pro hudební činnosti je každá třída vybavena buď pianem, elektrickými klávesami nebo elektrickým pianem. Dále je v každé třídě dostatek dětských melodických i rytmických hudebních nástrojů.
- Hygienické zařízení odpovídá antropometrickým požadavkům, součástí je i sprchový kout a oddělené věšáky na ručníky. V každé umývárně je i zásobník na papírové ručníky, který slouží dětem při spojování tříd.
- Odpočinek dětí zajišťují duralová lehátka, každé dítě má svůj označený prostor pro uložení lůžkovin a pyžama.
- Mateřská škola má dostatek didaktických a obrazových materiálů, které jsou maximálně využívány.
- Na budovu mateřské školy navazuje zahrada, která je vhodná pro celoroční využití. Na zahradě jsou herní prvky, které splňují bezpečnostní požadavky. Zahrada je vybavena dvěma pískovišti, které se zastíňují plachtami a hračkami určenými pro venkovní využití.
- V mateřské škole se dodržují všechny hygienické i bezpečnostní předpisy, pravidelně se uskutečňují všechny potřebné kontroly a revize.

3.2 Životaspráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, která je dovážena spojovacím krčkem ze školní kuchyně. U každé třídy je výdejna jídla, která je opatřena potřebným nábytkem, myčkou a nádobím.
- Nedílnou součástí správné životasprávy je pitný režim. Během celého dne mají děti k dispozici samoobslužný nerezový zásobník s pitím (čaj, ovocný nápoj, voda) a svůj plastový hrníček.
- Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.
- Děti do jídla nenutíme, ale vhodně je motivujeme, aby jídlo alespoň ochutnaly.

- Jídelníček je zveřejňován na hlavní nástěnce u vchodu a na webových stránkách.
- Každý den jsou děti dostatečně dlouhou dobu venku. Vzhledem k venkovním teplotám a počasí je pobyt venku upravován. Při zcela nepříznivých klimatických podmínkách může být pobyt venku zkrácen nebo zcela vynechán.
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku.
- Pro děti s nižší potřebou spánku jsou po odpočinku nabídnuty klidové aktivity tak, aby nerušily děti s vyšší potřebou spánku.
- Pedagogové poskytují dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

- Snažíme se, aby se děti i dospělí cítili v mateřské škole dobře.
- Pedagogové respektují věkové, individuální a specifické potřeby dětí, které nejsou neúměrně zatěžovány.
- V přístupu k dětem převažuje pozitivní hodnocení.
- Snažíme se dětem poskytovat ty nejlepší podmínky pro to, aby se chtěly a uměly učit.
- Cílevědomě a soustavně pracujeme se vztahy a emocemi dětí, spoluvytváříme a vyvozujeme pravidla soužití a dbáme na vzájemné respektování.
- Všechny děti mají v naší mateřské škole stejná práva, stejné možnosti a stejné povinnosti, žádné z dětí není zvýhodňováno ani znevýhodňováno.
- Děti jsou vedeny k tomu, že je nutné v mateřské škole dodržovat potřebný řád a pravidla chování, kterými se děti učí společnému soužití a řídí se jím míra jejich svobody a volnosti.
- Pedagogové a provozní zaměstnanci se vyhýbají negativním slovním komentářům a dostatečně chválí a pozitivně hodnotí. Jakékoliv projevy nerovnosti, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné. Dávají dětem srozumitelné, jasné pokyny a předcházejí nezdravé soutěživosti dětí.
- Všichni zaměstnanci se chovají důvěryhodně a spolehlivě.
- Vztahům ve třídě věnujeme dostatek pozornosti a nenásilně tyto vztahy ovlivňujeme prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

3.4 Organizace

- Organizační řád naší mateřské školy je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený.
- Děti mají dostatek času na spontánní hru a její dokončení.
- Aktivity jsou organizovány tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, a aby se zapojily do organizace činností.
- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové a frontální činnosti.
- Děti jsou denně a dostatečně dlouhou dobu venku mimo extrémní klimatické změny (silný déšť, mráz pod -10°C, náledí, silný vítr)
- Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídách, spojování pouze na odpočinek a odpolední hry a zájmové činnosti.

3.5 Distanční vzdělávání

Zákon č. 349/2020 sb., stanovuje v § 184a zvláštní pravidla při omezení osobní přítomnosti dětí, žáků a studentů ve školách.

Pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví není možná osobní přítomnost většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, poskytuje škola dotčeným dětem vzdělávání distančním způsobem.

Každé dítě má dvě složky se svým označením. Učitelka připraví do složky motivační dopis pro dítě, jednotlivé úkoly a činnosti pro konkrétní týden. Spolupráce mezi rodiči a učitelkami probíhá intenzivně. Rodiče si vyzvednou složku v určený den a v určitou dobu. Rodiče přečtou dítěti motivační dopis a následně v týdnu s dítětem pracují na splnění úkolů. V případě potřeby probíhá komunikace mezi rodičem, učitelkami a vedením. V následujícím týdnu, v určeném termínu rodiče odevzdají složku a vezmou si další.

3.6 Řízení mateřské školy

- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.
- Ředitel zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí při práci v jednotlivých třídách a respektuje jejich názor.
- Ředitel vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.
- Zástupkyně ředitele pro MŠ vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními pedagogickými členy týmu.
- Pedagogičtí pracovníci pracují jako tým a snaží se zvát ke spolupráci i rodiče.
- Z kontrolní a evaluační činnosti vyvozuje zástupkyně ředitele závěry pro další práci.

3.7 Personální a pedagogické zajištění

- Všichni pedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou kvalifikaci.
- Pedagogický tým pracuje na základě jasně vymezených a společně stanovených pravidel.
- Pedagogičtí pracovníci se neustále vzdělávají na základě odborných seminářů, sebevzdělávání, ale také prezentací svých pedagogických výsledků na pedagogických radách. Společnou konzultací hledají možná řešení problémů ve vzdělávání. Vzájemně si pomáhají, vyhledávají odbornou literaturu a didaktické pomůcky či hračky, které obohacují a pomáhají při vzdělávání dětí.
- Při všech činnostech je dětem zajišťována pedagogická péče. Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů. Při absenci pedagoga se pedagogové zastupují dle operativního plánu.
- Profesionální jednání pedagogických pracovníků je v souladu s jejich morálním, lidským a etickým přesvědčením. Řídí se společenskými pravidly, právy dítěte, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

- Logopedickou péči zajišťují logopedické preventistky, ve spolupráci se SPC Brno s pobočkou v Uherském Hradišti.
- U dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje mateřská škola se speciálně pedagogickými centry dle daného podpůrného opatření.
- Mateřská škola má dobře rozvinutou spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou Zlín s pobočkou v Uherském Hradišti.

3.8 Spoluúčast rodičů

- Všichni zaměstnanci mateřské školy se snaží o to, aby mezi zaměstnanci mateřské školy a rodiči panovala vzájemná důvěra, otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat.
- Dbáme na to, aby bylo chráněno soukromí rodiny, a aby byla zachována diskrétnost. Snažíme se s rodiči jednat ohleduplně a taktně. Zaměstnanci nezasahují do života a soukromí rodiny a neposkytují nevyžádané rady.
- Pedagogové informují rodiče o prospívání jejich dítěte, domlouvají se o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.
- Podle potřeby si mohou rodiče domluvit konzultační schůzku s učitelkou nebo se zástupkyní ředitele.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole při akcích školy.
- Rodiče mohou své dotazy, připomínky a náměty vyjádřit v dotaznících jednou ročně nebo po celý rok do schránky, která je umístěna na stole ve vestibulu mateřské školy.
- O dění v mateřské škole jsou rodiče informováni pomocí letáků na hlavní nástěnce ve vestibulu, na nástěnkách na šatnách tříd a na webových stránkách.

3.9 Spolupráce s organizacemi

- Spolupráce se spolkem rodičů při ZŠ a MŠ Vlčnov.
- Spolupráce se ZŠ Vlčnov: návštěva předškoláků v ZŠ, spolupráce s prvním stupněm ZŠ při akcích vhodných pro předškoláky (např. beseda se spisovatelkou, divadélko v podání žáků ZŠ, tvoření, čtení žáků ZŠ na lehárnách v MŠ, ...).
- Spolupráce se zřizovatelem (vítání občánků, program dětí MŠ při akcích pořádaných OÚ, ...).
- Spolupráce s místní knihovnou.
- Spolupráce s KSK Vlčnov.
- Spolupráce s plaveckou školou v Uherském Brodě.
- Spolupráce s Domem dětí a mládeže v Luhačovicích.
- Spolupráce s mateřskou školou v Dolním Němčí ve fotbalovém turnaji.

3.10 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními, potřebuje poskytnutí podpůrných opatření vyplývajících z jeho individuálních potřeb na základě jeho zdravotního stavu, odlišného kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška 27/2016 Sb.

3.10.1 Podmínky vzdělávání dětí s přiznaným podpůrným opatřením

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky stanovuje Školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí. Vzdělávání se uskutečňuje na základě ŠVP upraveného podle speciálních potřeb dětí.

Naše mateřská škola podporuje integraci, čímž se snažíme začlenit děti se speciálními vzdělávacími potřebami do společnosti a začlenit je do kolektivu běžné třídy. Snažíme se vytvořit podmínky pro integraci těchto dětí.

- PLPP navrhuje a tvoří třídní učitelky a jsou odpovědný za jeho průběh tvorby, realizaci a vyhodnocování. IVP zpracovává a tvoří třídní učitelky ve spolupráci se speciálním pedagogem a ŠPZ.
- Zajištění asistenta pedagoga dle stupně přiznaného podpůrného opatření
- Snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- Spolupráce se školským poradenským zařízením a v případě potřeby spolupráce s odborníky mimo oblast školství
- Spolupráce s rodiči
- V případě potřeby zajištění kompenzační pomůcky na doporučení a ve spolupráci se školským poradenským zařízením
- Uplatňování principu individualizace a diferenciací vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání

3.11 Vzdělávání dětí nadaných

Probíhá podle zákona 561/2004 Sb. (§ 17 Vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů) a vyhlášky 27/2016 (§ 27 Nadaný a mimořádně nadaný žák)

Za nadané dítě se považuje především dítě, které při adekvátní potřebě vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadané dítě se považuje především dítě, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb dítěte provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou. Pokud se nadání dítěte projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifikům dětské osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru nadání dítěte zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek zákonný zástupce dítěte školskému poradenskému zařízení poskytne.

Vzdělávání probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání, aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno uplatnit a dále rozvíjet.

3.12 Vzdelávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání dětí do dvou let organizuje naše mateřská škola s ohledem na specifika souvisejícími s dosahovanou úrovní ve vývoji dítěte. Pro děti se snažíme zajistit potřebné podmínky a uspokojit jejich základní potřeby, především potřebu lásky a bezpečí. Učitelky jsou dětem oporou. Učitelky svým profesionálním přístupem a vhodnou motivací napomáhají dětem zvládnout přechod z prostředí domova do kolektivu mateřské školy. Chod třídy se řídí jednoduchými a srozumitelnými pravidly, během dne se pravidelně opakují činnosti a rituály. Jsou zachovány postupy činností a jejich časová posloupnost. Dětem je na každou činnost věnován dostatek času. Učitelky komunikují se zákonnými zástupci dětí a jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy vedoucí ke vzájemné důvěře. Jsou zajištěna opatření týkající se bezpečnostních, hygienických, materiálních a personálních podmínek.

Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro děti od dvou let. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí. Využíváme co nejvíce zahrady MŠ při pobytu venku. Jsou zde hrové prvky pro mladší děti (skluzavka ze svahu, houpačka a houpadla pro mladší děti, domečky).

3.13 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti (cizinci) a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Naším cílem je věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka byla poskytována jazyková podpora od počátku nástupu do mateřské školy. Při vzdělávání dětí si učitelky uvědomují, že se ve třídě mohou nacházet i děti, pro které není český jazyk mateřský. V takovém případě přizpůsobí své didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka. Mateřská škola se snaží poskytovat dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Pokud se v mateřské škole vzdělávají minimálně 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, zřídí ředitel mateřské školy skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu v souladu s vyhláškou č.14/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Cílem vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je podpořit jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které dětem umožní zapojit se do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Organizace vzdělávání v naší mateřské škole probíhá ve věkově homogenních třídách. Třídy se naplňují do počtu 24, na výjimku zřizovatele až do počtu 28 dětí. Mateřská škola nabízí přirozené podmínky pro socializaci dítěte, která je hlavním přínosem předškolního období pro celý další život. Vyučovacím jazykem je jazyk český. Vzdělávání v MŠ se uskutečňuje podle ŠVP PV, který je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

U každého dítěte je po celou dobu docházky veden osobní záznam s hodnocením o pokrocích ve vzdělávání, který se vypracovává dvakrát ročně. Diagnostika se provádí podle J. Bednářové aj. Šmardové. Třídy pracují samostatně podle třídního vzdělávacího programu (dále jen TVP), který je přizpůsoben dle věku dětí a který navazuje na školní vzdělávací program.

U dětí od 4 let věku probíhá individuální logopedická prevence ve spolupráci se SPC Brno, paní Mgr. Vaňkovou. U nejmladších dětí probíhají kolektivní logopedické chvílky.

Organizace dne v mateřské škole Vlčnov:

6:00	Začátek provozu MŠ
6:05 – 7:05	Scházení dětí v 1. třídě
7: 05 – 8:00	Scházení dětí
7: 05 – 8:30	Spontánní hry dle volby dětí, tvořivé činnosti, podněcování dětí k vlastní aktivitě.
8:45 – 9:15	Hygiena, ranní svačinka
9:15 – 10:00	Scházení v ranním kruhu, didakticky cílené činnosti, skupinové i individuální činnosti, artikulační, jazykové a dechové cvičení. Prolínání řízených činností s pohybovými aktivitami
10:00 – 11:15	Příprava na pobyt venku, pobyt venku, pohybové a sportovní aktivity, činnosti zaměřené na seznamování s živou a neživou přírodou
11:15 – 11:50	Hygiena, oběd
11:50 – 12:05	Vyzvedávání dětí po obědě
11:50 – 14:00	Poslech dětské literatury, relaxace, odpolední odpočinek, logopedická prevence, individuální práce s dětmi s odloženou školní docházkou, pedagogická diagnostika, keramické tvoření, pískání s flétničkou, didaktické hry a činnosti
14: 00 – 14:30	Hygiena, svačina
14:30 – 16:20	Odpolední zájmové činnosti, didaktické hry, stolní hry, pohybové hry, hry dle volby dětí, postupné předávání dětí zákonným zástupcům
15:30 – 16:20	Převádění dětí do 1. třídy
16:20	Ukončení provozu MŠ

Organizace dne v mateřské škole Vlčnov pro děti mladší 3 let a 3 leté:

6:05	Začátek provozu MŠ
6:05 – 7:05	Scházení dětí v 1. třídě
7: 05 – 8:00	Scházení dětí
7: 05 – 8:30	Spontánní hry dle volby dětí, tvořivé činnosti, podněcování dětí k vlastní aktivitě.
8:45 – 9:15	Hygiena, ranní svačinka
9:15 – 10:00	Scházení v ranním kruhu, didakticky cílené činnosti, skupinové i individuální činnosti, artikulační, jazykové a dechové cvičení. Prolínání řízených činností s pohybovými aktivitami

10:00 – 11:15	Příprava na pobyt venku, pobyt venku, pohybové a sportovní aktivity, činnosti zaměřené na seznamování s živou a neživou přírodou
11:15 – 11:50	Hygiena, oběd
11:50 – 12:05	Vyzvedávání dětí po obědě
11:50 – 14:00	Poslech dětské literatury, relaxace, odpolední odpočinek, logopedická prevence, individuální práce s dětmi s odloženou školní docházkou, pedagogická diagnostika, keramické tvoření, pískání s flétničkou, didaktické hry a činnosti
14:00 – 14:30	Hygiena, svačina
14:30 – 16:20	Odpolední zájmové činnosti, didaktické hry, stolní hry, pohybové hry, hry dle volby dětí, postupné předávání dětí zákonným zástupcům
15:20 - 15:30	Převádění dětí do 1. třídy
15:30 – 16:20	Rozcházení dětí v 1. třídě
16:30	Ukončení provozu MŠ

4.1 Charakteristika tříd

V mateřské škole jsou čtyři třídy pojmenované 1. třída, 2. třída, 3. třída a 4. třída. Děti jsou zde rozděleny podle věku, nejmladší děti jsou v 1. třídě a nejstarší děti jsou ve 4. třídě.

Všechny třídy mají podobný vzhled. Jsou prostorné a prosvětlené a odpovídají hygienické vyhlášce. Jejich prostor je členěn na hernu a společenskou část se stolečky a židličkami, která složí v průběhu dne i jako jídelna. Herna se stává v odpoledních hodinách odpočinkovou zónou, tzv. ložnicí, kde děti mají možnost spát, odpočívat či jenom relaxovat. Jsou zde také uloženy lehátka a označené a oddělené lůžkoviny. Každá třída má také svoji šatnu, sociální zařízení, výdejnu jídla a úklidovou místnost.

Každá třída má nábytek přizpůsoben dětské velikosti. Hračky a didaktické pomůcky jsou dětem dostupné. Děti mají velkou možnost výběru. Každá třída disponuje pianem nebo elektrickým pianem nebo klávesami.

Ve všech třídách je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v době pobytu venku, v době oběda a při odpoledním odpočinku.

4.2 Přijímání dětí do mateřské školy

Děti se do mateřské školy přijímají při zápisu, podle § 34 zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona. Zápis k předškolnímu vzdělávání se koná v období od 2. května do 16. května. Ředitel stanoví datum a dobu zápisu, který oznámí místním rozhlasem, zveřejní na webových stránkách mateřské školy a na plakátech na viditelném místě v mateřské škole.

Do MŠ se zapisují děti, které dosáhnou do 31. srpna věku 2 let. O přijetí dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitel MŠ na základě „Žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání“ a postupuje podle „Kritérií pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání“ do mateřské školy Vlčnov. Žádost podá zákonný zástupce dítěte při zápisu do MŠ. O přijetí či nepřijetí dítěte jsou zákonní zástupci informováni do 30 dnů od podání žádosti. V průběhu roku lze přijmout dítě pouze v případě, že je volná kapacita v MŠ.

Pokud se zákonný zástupce rozhodne uskutečnit individuální vzdělávání svého dítěte, postupuje dle pravidel ve Školním řádu.

4.3 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd

Třídy jsou homogenní a základním pravidlem je věk dítěte. Dalším pravidlem jsou ŠVP dítěte a případně další podmínky. O zařazení dítěte do třídy rozhoduje ředitel MŠ.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Náš ŠVP PV je vypracován v souladu RVP PV. Při plánování naší výchovně vzdělávací práce vycházíme z pedagogické diagnostiky. Hlavním cílem „Školky plné pohody“ je vytvořit prostředí, v němž by děti mohli s pocitem bezpečí nerušeně zkoumat okolní svět, objevovat a bádát. Nabízíme všestranný program, který umožňuje dítěti se plně rozvinout, kde si samo najde své záliby a přednosti. Tímto způsobem chceme dítě přivést k chuti učit se, poznávat a objevovat.

Vzdělávání probíhá prostřednictvím integrovaných bloků, které pedagogové dále rozpracovávají do svých tematických celků ve svých třídních vzdělávacích programech.

5.1 Dlouhodobé vzdělávací cíle

Základním cílem je poskytnout dítěti všestranný rozvoj, naplnit jeho potřeby tak, aby se cítilo šťastně, bezpečně a spokojeně. Rozvojem osobnosti vést dítě k samostatnému myšlení a rozhodování v souladu s obecně uznávanými životními a morálními hodnotami.

Vytvoření pohodového prostředí se spoustou podnětů k zajímavým aktivitám, které budou napomáhat k celostnímu rozvoji dětí. Je využito zejména prožitkového a kooperativního učení, založeného na přímých zážitcích podněcujících radost z učení.

S ohledem na individualitu každého dítěte nabízíme prostředí, ve kterém mohou děti zkoumat, objevovat, tvořit, rozvíjet fantazii a osvojit si dovednosti vlastní aktivitou.

Dobrou spoluprací a komunikací týmu vytvořit prostředí pohody, jak pro děti, tak pro pedagogy a ostatní zaměstnance školy.

Vytvářet u rodičů pocit jistoty a klidu s vědomím, že mateřská škola doplňuje rodinnou výchovu a o jejich děti je dobře postaráno.

5.2 Záměr vzdělávacího programu

Záměrem našeho vzdělávacího programu je, aby dítě získalo věku přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost, základy kompetencí a rozvoj učení. Hledáme příležitosti k novým zážitkům nejenom z hlediska racionálního, ale i emocionálního.

Naše vesnice má dlouhodobé tradice. Zaměřili jsme se na poznatky, které může dítě získat ze svého nejbližšího okolí. Dnešní doba se od přírody hodně vzdálila a proto je na nás, abychom v dětech vychovali respekt k přírodě, lásku k rodnému kraji, k tradicím a k našemu životu. Proto je naším záměrem navracet se s dětmi k lidovým tradicím, oživovat je písničkami, tanci, říkadly a pověstmi z tohoto kraje, dramatizovat je a hrát si na ně. Zdrojem energie dítěte předškolního věku je pohyb. Pohyb rozvíjí a posiluje tělesnou stránku, ale také rozvíjí řeč a myšlení.

Významnou roli ve vzdělávání má hra. Hrou dítě získává dovednosti a vědomosti pro další jeho rozvoj. Neméně důležité místo ve výchově mají pravidla. Dítě tak získává v životě hranice, bezpečí a jistotu. Jeho život má smysluplný řád, ví co je správné a jak se má v určité situaci zachovat. Pravidly vzniká příznivé klima pro učení.

Plněním těchto záměrů chceme směřovat k naplnění klíčových kompetencí, které jsou dosažitelné při ukončení předškolního vzdělávání.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání v naší mateřské škole je cílevědomý, plánovaný proces, v němž se prolínají spontánní a řízené aktivity. Předškolní vzdělávání uskutečňujeme po celý den v mateřské škole. Preferujeme metody a formy, které respektují specifika předškolního vzdělávání, které je vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb speciálních. Dopolední činnosti probíhají formou plánovaných tematických celků, které na sebe úzce navazují.

Prožitkové učení je založeno na citovém prožívání a osobních zkušenostech a zasahuje celou osobnost dítěte. Zahrnuje vlastní iniciativu toho, kdo se učí. Tím, že učící se proniká do problému, nalézá řešení, pojmenovává, nachází smysluplnost získaného poznatku a pociťuje uspokojení, ovlivňuje své chování a postoje k životu.

Dramatické vyučování vychází z předpokladu, že děti si určité informace samy prožijí. Zapojí se celým tělem i myslí a jejich fantazie pracuje naplno.

Kooperativní učení je založeno na vzájemné spolupráci dětí, uspějí, jen pokud uspěje ten druhý. Spojuje nás cíl, ke kterému společně směřujeme. Důležité je, aby společná práce podporovala každého jednotlivce.

Situační učení je založené na vytváření a využívání situací, které dítěti poskytují srozumitelné a praktické ukázky životních situací.

Spontánní sociální učení je založené na principu nápodoby. V průběhu dne v mateřské škole poskytujeme dětem vzory chování a postoje, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

Metoda názornosti je jedna z nejdůležitějších pro děti předškolního věku. Děti vše mohou sledovat na základě skutečnosti. Podstatné je, aby děti mohly předmět vnímat všemi smysly. Předkládáním obrázku zapojujeme pouze zrakové vnímání, jde jen o zprostředkovanou informaci, proto jej nemůžeme využívat k metodě názorné.

Praktická činnost dítěte aktivuje jeho smysly a mozek má schopnosti si zapamatovat. Čím více je zapojených smyslů, tím více si mozek zapamatuje.

Narativní vyučování je založeno na příbězích. Děti si informace pamatují mnohem lépe, když jsou podány v rámci dobře literárně zpracovaného příběhu.

Při práci s dětmi využíváme i další metody, metodu rozhovoru, vysvětlování, naslouchání, opakování, práce s didaktickými obrázky, práce s netradičními přírodními materiálem.

Při výchovně vzdělávací činnosti se snažíme o to, aby činnosti spontánní a řízené byly vyvážené a probíhaly hravou formou. Věnujeme se dětem individuálně, kdy to situace vyžaduje (např. při problematické adaptaci dětí, logopedická péče, odklad školní docházky, diagnostika, aj.). Na základě pedagogické diagnostiky činnosti s dětmi individualizujeme, přizpůsobujeme je jejich skutečným možnostem a schopnostem.

Nedílnou součástí vzdělávání v naší mateřské škole jsou školní a mimoškolní akce, které cíleně doplňují, obohacují a zpestřují náš výchovně vzdělávací proces. Vzdělávání dětí realizujeme prostřednictvím třídních vzdělávacích programů, které jsou zpracovány pro jednotlivé třídy podle ŠVP PV naší MŠ.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah slouží pro přípravu vzdělávací nabídky a je formulován v podobě integrovaných bloků. Integrované bloky se vztahují k určitému tématu, navazují na sebe a jsou společné pro celou mateřskou školu. Vycházejí ze situací a událostí, se kterými se děti běžně setkávají. Vycházejí z praktických životních situací, jsou součástí každodenních přirozených potřeb a zájmů dětí. Pomáhá dítěti chápat sebe sama i okolní svět, rozumět jeho dění a orientovat se v něm.

Integrované bloky rozpracovávají učitelky ve svých TVP PV do podtémat podle složení a věku v daných třídách. Každý integrovaný blok má svůj záměr, který vychází z přirozených potřeb dítěte, navazuje na jeho úroveň znalostí a dále jej rozvíjí v oblasti biologické (**Dítě a jeho tělo**), psychologické (**Dítě a jeho psychika**), interpersonální (**Dítě a ten druhý**), sociálně kulturní (**Dítě a společnost**) a environmentální (**Dítě a svět**).

Cílem integrovaného bloku jsou výstupy. Očekávané výstupy jsou výsledkem naplnění vzdělávacích cílů, které směřují na konci předškolního vzdělávání k základům a rozvoji těchto klíčových kompetencí:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

Kompetence jsou vzájemně propojené a provázané.

Charakteristika klíčových kompetencí

kompetence k učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo, soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli)
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

kompetence činnosti a občanské

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

6.1 Integrované bloky

1. VÍTÁME VÁS VE ŠKOLCE (září)
<p>Charakteristika bloku</p> <p>Tento blok je zaměřen na adaptaci dětí na nové prostředí. Seznámení se s kamarády, paní učitelkami, prostředím, režimem dne a svou značkou. Vytváření společných pravidel třídy, získávání, upevňování sebeobslužných činností a hygienických návyků. Hračky ve třídě, možnost jejich využití, péče o ně a úklid na správné místo. Respektování pravidel při hře.</p>

PODTÉMATA	CÍLE
<p>Já a kamarádi jdeme do školky</p> <p>Poznáváme naši školku a okolí</p> <p>Společně se učíme pravidla</p> <p>Hrajeme si ve školce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomění si vlastního těla - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování v oblasti hrubé i jemné motoriky - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností - rozvoj tvořivého myšlení - poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci - seznamování se s pravidly chování - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem - rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané - poznávání pravidel společného soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace odvyklým v tomto prostředí - seznamování s místem a prostředím ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, lezení), změny poloh a pohybů těla - hudebně pohybové hry - manipulační činnosti - pracovní a sebeobslužné činnosti - artikulační, řečové a rytmické hry - komentování zážitků a aktivit - spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty - činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu - činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné - běžné verbální i neverbální komunikační aktivity s druhým dítětem i s dospělým - činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě - aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí MŠ - běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování 	

- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- kognitivní činnost

Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla,
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí,
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku,
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické návyky,
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči,
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách,
- postupovat a učit se podle pokynů,
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno,
- rozhodovat o svých činnostech,
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- pochopit, že každý má ve společnosti svou roli, podle které je třeba se chovat
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Rizika

denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám, nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí, omezování samostatnosti dítěte, málo příležitostí k samostatným řečovým projevům, nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti, nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění, málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění, nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem, příliš ochrannářské či příliš nevšímavé prostředí, zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině, přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů, nedostatek

příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu, nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí

2. PODZIM ŤUKÁ NA VRÁTKA (říjen – listopad)

Charakteristika bloku

Změny v podzimní přírodě, základní znaky podzimu, změny počasí, barvy podzimu. Určování vhodného oblečení na základě změn teploty. Poznávání stromů, keřů a jejich plodů, hry s přírodninami. Sklízíme úrodu na poli a v sadu, rozlišování ovoce a zeleniny. Ptáci a zvířátka se chystají na zimu. Výroba a pouštění draků, Drakiáda s rodiči ve spolupráci se ZŠ. Seznamování se s pranostikami.

PODTÉMATATA	CÍLE
<p>Když podzim čaruje</p> <p>Podzim s drakem</p> <p>Sklízíme úrodu z pole a sadu</p> <p>Zvířátka a ptáčci se chystají na zimu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomění si vlastního těla - rozvoj fyzické i psychické zdatnosti - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu - posilování přirozených poznávacích citů - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností - rozvoj tvořivého myšlení - získání relativní citové samostatnosti - vytváření prosociálních postojů - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem - osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách - rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám - vytvoření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravotně zaměřené činnosti - konstruktivní a grafické činnosti - přednes, recitace, dramatizace, zpěv - vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo shlédlo 	

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení v projevovalání citů, v sebekontrolě a v sebeovládání
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- aktivity podporující sblížení dětí
- různorodé společné hry a skupinové aktivity umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi

Očekávané výstupy

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- vést rozhovor
- učit se nová slova a aktivně je používat
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- zorganizovat hru
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i se setkávání se s uměním
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Rizika

omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností, nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí, prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i dospělými, převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním, omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimoracionálního poznávání, nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte, stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí, nedostatečně

psychosociálně „bezpečné“ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance, nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte, nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření, nevhodný mravní vzor okolí včetně nevhodných vzorů v médiích, jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí

3. MRÁZ, LETÍ KOLEM NÁS (prosinec – únor)

Charakteristika bloku

Těšení se na Mikuláše, mikulášská nadílka. Vytváření předvánoční atmosféry, výzdoba šatny a třídy, vánoční tradice. Tradice Tří králů. Charakteristické znaky zimy, změny počasí, souvislosti mezi počasím a oblečením, pokusy ze sněhem. Péče o zvířátka a ptáky v zimě, stopy ve sněhu. Zimní sporty, vedení dětí k bezpečnosti při zimních hrách, předcházení úrazů. Tradice masopustu a karnevalu.

PODTÉMATA	CÍLE
Těšíme se na Mikuláše	- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody i pohody prostředí
Brzy budou Vánoce	- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
Paní zima čaruje	- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
Zvířátka a ptáčky v zimě	- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně k názorného myšlení k myšlení slovně-logickému, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezpečných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
Zimní sportování	- získání relativní citové samostatnosti
Karneval	- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
	- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
	- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
	- vytváření prosociálních postojů
	- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
	- rozvoj společenského i estetického vkusu
	- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
	- vytvoření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém

	<p>prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p> <p>- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám</p>
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí - jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním - samostatný slovní projev na určité téma - hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest - naučit se z paměti krátké texty - námětové hry a činnosti - motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností - spontánní hra - činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení - aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi - hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého - přípravy a realizace společných zábav a slavností - setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě - práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií 	
<p>Očekávané výstupy</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem - zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony - pojmenovávat většinu toho, čím je obklopeno - porozumět slyšenému - přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit - řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ - zachytit a vyjádřit své prožitky - prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí - vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení - odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná - uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je - porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých - vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení - mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí 	
<p>Rizika</p> <p>dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech, nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy, špatný jazykový vzor, vytváření komunikačních zábran, převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru na rozvoj fantazie, nedostatek možností projevoval vlastní city, sděloval citové dojmy a prožitky a hovořit o nich, jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí, autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem, manipulace dítěte tzv. pozitivními</p>	

prostředky, příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují, schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek, výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná

4. PŘÍŠLO JARO DO VSI (březen – květen)

Charakteristika bloku

Velikonoční tradice a lidové zvyky, symboly Velikonoc, velikonoční tvoření. Charakteristické znaky jara, jarní květiny a jejich rozmanitost, kvetoucí keře, upevňování sounáležitosti s živou i neživou přírodou. První jarní práce na zahradě, na poli, druhy nářadí a pomůcky pro zahradníka. Sazení semínek a pozorování klíčení. Hospodářská a domácí zvířátka a jejich mlád'átka, způsob života, význam pro člověka, charakteristické znaky zvířat. Naše Země, jak se o naši Zemi staráme, povídání si o ekologii, třídění odpadu, proč je třeba naši planetu chránit. Moje maminka, jak vypadá, jaké má vlastnosti, co dělá. Rozdíl mezi vesnicí a městem, důležité budovy v naší vesnici. Povídání o vlčnovských slavnostech Jízdy králů, seznámení se s lidovým folklórem, písněmi, vyvolávkami, tanečky, kroji a zdobením koní. Vycházka do vesnice a pozorování příprav na Jízdu králů.

PODTÉMATA	CÍLE
Velikonoce u nás doma	- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
Jaro je tu	- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
Šel zahradník do zahrady	- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování v oblasti hrubé i jemné motoriky
Uvjíme věneček	- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
Zvířátka a jejich mlád'átka	- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
Den Země	- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně k názorného myšlení k myšlení slovně-logickému, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezpečných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
Maminka slaví svátek	- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
Naše vesnice a Jízda králů	- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních - vytváření prosociálních postojů - seznamování se s pravidly chování

	<ul style="list-style-type: none"> - vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností - seznamování se se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije - pochopení že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit - poznávání jiných kultur - osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, lezení), změny poloh a pohybů těla - jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním - grafické napodobování symbolů, tvarů čísel, písmen - společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace - hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti - hry nejružnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii - estetické a tvůrčí aktivity - cvičení organizačních dovedností - výlety do okolí - kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách - sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy - tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu - aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci - sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé 	
<p>Očekávané výstupy</p> <ul style="list-style-type: none"> - koordinovat lokomoci a další pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou - mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc - poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma - vyjádřit svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech - nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným - uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je - respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti - respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. - bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. 	

- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Rizika

nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí, absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností, časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů, zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopností s nimi samostatně pracovat, nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení, nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání, málo podnětů a aktivit podporující estetické vnímání, citění, prožívání a vyjadřování, nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování, prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým, nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům, potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitěho dosažení vnější disciplíny a poslušnosti, užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků, převaha zprostředkovaného poznávání světa

5. CO VYKOUZLÍ LÉTO (červen)

Charakteristika bloku

Den dětí, upevňování kamarádských vztahů a dětských přátelství. Exotická zvířata, typické znaky a vlastnosti zvířat. Různé druhy hmyzu, popis a pozorování hmyzu. Vytváření a posilování kladného vztahu k přírodě. Charakteristické znaky léta, počasí v létě, letní oblečení a letní hry. Loučení se školkou a školním rokem.

PODTÉMATA	CÍLE
Děti mají svátek	- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování v oblasti hrubé i jemné motoriky
Za zvířátky do ZOO	- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
Co se děje na louce	- rozvoj schopnosti sebeovládání
Těšíme se na prázdniny	- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
	- vytváření základů pro práci s informacemi
	- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
	- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
	- rozvoj kooperativních dovedností

	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních - rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny - rozvoj úcty k životu ve všech formách
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravotně zaměřené činnosti - smyslové a psychomotorické hry - činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky - činnosti zaměřené k vytváření pojmů a osvojování poznatků - řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant - dramatické činnosti, mimické vyjadřování nálad - společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému - hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. - aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku a mravní hodnoty v jednání lidí - hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává - smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí 	
<p>Očekávané výstupy</p> <ul style="list-style-type: none"> - popsat situaci - chápat slovní vtip a humor - utvořit jednoduchý rým - rozlišit některé obrazné symboly - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité - naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit -být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem - uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v důvěrně známém a cizím prostředí - vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc - uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou - spolupracovat s ostatními - uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování, chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům - zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik - rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně - pomáhat pečovat o okolní životní prostředí 	

Rizika

Nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, náradím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností, nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní, příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa, spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými, časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti, nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují, nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství, ironizování a znevažování úsilí dítěte, nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku, nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy, špatný příklad dospělých

6. VOLNÁ TÉMATA**Charakteristika bloku**

Do tohoto bloku jsou zařazena témata nezávisle na ročním období. Učitelky si tato podtémata volí během celého roku a včleňují je do TVP dané třídy.
Lidské tělo, jeho části a smysly. Etapy lidského života. Chování u lékaře, předcházení nemocem, správná životospráva. Nebezpečné situace, které mohou ohrozit naše zdraví. Moje rodina a členové rodiny. Pohádka a pohádkové postavy, rozpoznávání dobra a zla. Kniha a péče o knihy. Barvy, tvary, materiály a velikosti. Čas a časové vztahy. Povolání, výsledky lidské práce. Vesmír, planety a jiná tělesa. Planta Země a naše vlast. Dopravní prostředky, rozlišování podle místa a způsobu pohybu, dodržování pravidel silničního provozu. Příprava k zápisu. Koloběh vody, vlastnosti vody a vodní živočichové.

PODTÉMATA	CÍLE
Lidské tělo a smysly	- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
Když kamarád stůně	- rozvoj a užívání všech smyslů
Péče o své zdraví	- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování v oblasti hrubé i jemné motoriky
U nás doma	- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
Knížky a pohádky	- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní,
Svět plný barev, tvarů, ...	rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální
Jak jde čas	- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci
Poznáváme povolání	- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
Ze Země do vesmíru	- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení,
Dopravní prostředky	podpora a rozvoj zájmu o učení
Chystáme se k zápisu	- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

<p>Od pramínku k moři</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými - rozvoj kooperativních dovedností - osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem - vytváření prosociálních postojů - vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat - vytvoření o povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí - pochopení že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
<p>VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí - příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků - příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí - smyslové a psychomotorické hry - poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů - prohlížení a „čtení“ knížek - záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností, jejich charakteristických znaků a funkcí - konkrétní operace s materiálem - činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů - hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině - činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou a jejich smysluplné praktické aplikaci - činnosti, zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí - sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte - činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší, a v čem jsou si podobní - činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních - hry na téma rodiny, přátelství apod. - činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina, mateřská škola - hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých - četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením - aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur 	

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit, využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů
- ekologicky motivované herní aktivity

Očekávané výstupy

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů,
- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- poznat napsané své jméno
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- sledovat očima zleva doprava
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové hlásky ve slovech
- chápat slovní vtíp a humor
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- chápat základní číselné i matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí

- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Rizika

neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte, nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí, omezený přístup ke knížkám, málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací, nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí, nevhodné vzory a modely chování, nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem, příliš časté vystupování učitele v roli soudce, soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace, chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozcím od neznámých lidí, nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění, nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné, uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Tato oblast ověřuje naplňování stanovených záměrů a cílů v dokumentech školy a zároveň soulad školních dokumentů s cíli RVP PV. Nástroje, které jsou zde uvedeny, jsou rámcové, pedagogové mohou využít i dalších nástrojů pro splnění daných cílů. Jejich výčet pak bude předmětem TVP každé třídy.

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu mateřské školy.

7.1 Metody evaluace

- Pozorování (záměrné s určitým cílem, nahodilé, opakované pozorování)
- Analýza dokumentace (vzdělávací programy, třídní dokumentace)
- Hospitace (ředitelkou, mezi učitelkami)
- Dotazníky (pro rodiče, pro učitelky)
- Rozhovory (s rodiči, s dětmi, pedagogy, provozními zaměstnanci, odborníky)
- Analýza prací dětí (portfolia dětí – dětské práce, didaktické listy, výkresy aj.)
- Sebereflexe učitelky

7.2 Hlavní oblasti evaluace MŠ

1. Podmínky vzdělávání – sleduje se a hodnotí kvalita a efektivita vzdělávání v mateřské škole. Vyhodnocují se všechny podmínky (psychosociální, věcné, organizační, životospráva, spoluúčast rodičů, pedagogické a všeobecné personální zajištění v MŠ)

2. Průběh vzdělávání – profesionalita v jednání a chování, pedagogů v souvislosti s pedagogickými zásadami. Přístup k dětem. Využívání inovačních forem a metod práce, adekvátní výchovně-vzdělávací prostředky (zápisy v třídní knize, hospitační činnost, kontrolní činnost aj.).

3. Výsledky vzdělávání – ukazují na pokroky, kterých děti v průběhu vzdělávání postupně dosahují. Úroveň znalostí a dovedností, kterých děti dosáhly, jejich individuální rozvoj osobnosti.

4. Spolupráce s rodiči – vliv vzájemných vztahů školy a rodičů a dalších osob, které se podílejí na vzdělávání.

5. Řízení školy – hodnocení kvality personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, zpětná vazba.

7.3 Formy evaluace:

1. Závěrečné hodnocení výchovně vzdělávací práce v daném školním roce.
2. Hodnocení po ukončení tematických bloků (zápisy v třídních vzdělávacích programech).
3. Kontrolní činnost (dle plánu a záznamu z kontrolní činnosti):
  - a) výchovně vzdělávací
  - b) provozní
  - c) ekonomická
4. Hospitační činnost (dle plánu a záznamu z hospitační činnosti)
5. Spolupráce s partnery školy (rodiči, zřizovatelem, organizacemi)

7.4 Evaluační činnost na úrovni školy

- Společné vyhodnocení funkčnosti programu, soulad ŠVP PV a RVP PV, hodnocení vzdělávacích cílů, záměrů, podmínek, pedagogického stylu a klimatu školy, spolupráce s partnery.
- Vzájemné hodnocení vlastní práce na pedagogických poradách i mimo ně (rozhovory, diskuse).
- Evaluační činnost ředitelky je zpracována v Plánu kontrolní činnosti a je naplňována každodenně (děti – zaměstnanci – ředitelka). U pedagogů evaluace probíhá formou hospitací, ze kterých jsou pořizovány písemné záznamy.
- Informace získané z každodenního osobního kontaktu s rodiči, z rodičovských schůzek a setkání s rodiči, z průzkumů provedených dotazníky (1x ročně).
- Evaluace ŠVP PV je prováděna 1x za rok na závěrečné pedagogické radě ústně.
- Hodnocení kontrolních orgánů (ČŠI).

7.5 Evaluační činnost na úrovni tříd

- Pedagogové provádí hodnocení vlastní práce, podmínek tříd, realizaci školního a třídního vzdělávacího programu průběžně během školního roku (ústně, písemně).
- Po ukončení naplánovaného bloku zhodnotí pedagogové písemně celkový průběh (zda došlo k naplnění dílčích cílů, zajímavost a zaujetí dětí při činnostech, přiměřenost, vhodnost použitých forem, metod a prostředků. Využití těchto poznatků pro další činnost i poznatky, které cíle se nepodařilo naplnit.
- Pedagogové sledují a vyhodnocují výsledky vzdělávání u jednotlivých dětí ve své třídě. Záznamy provádějí písemnou formou (záznamové archy 2x ročně). Je třeba dbát, aby hodnocení nebylo zaměřeno na srovnávání dětí, ale soustředilo se na individuální pokroky každého dítěte. Poté může pedagog zajistit jejich optimální výchovu a vzdělávání.

- Pedagogové používají při individuálním hodnocení rozličných metod (rozhovory s dítětem, pozorování, rozbor jazykových projevů dítěte, rozbor herních aktivit). Sociometrické metody (chování a postavení dítěte ve skupině), vyhodnocení jejich výtvarných a pracovních výtvorů, vytváření portfolia dítěte.
- Hodnocení TVP PV provádějí pedagogové 1x za rok písemně, 1x za rok ústně.
- Součástí hospitací je vzájemný pohovor během rozboru hospitace.
- Sebereflexe pedagogů (po zhodnocení tematického celku).

7.6 Hodnocení výsledků vzdělávání

Každoročně probíhá vyhodnocení vzdělávacího programu jako celku. Posuzujeme-li vlastní ŠVP PV, v zásadě jde o to, porovnat realitu, tedy skutečný stav, kterého bylo v uplynulém období dosaženo se záměry a obsahem programu, který si škola stanovila.

Pedagogové sledují, hodnotí vzdělávací přínos, tedy to, co se povedlo či nepovedlo a proč. Jak se pracovalo pedagogům, co se osvědčilo, jaké problémy se ve vzdělávací práci objevovaly, nač je možno ve vzdělávání navázat, v čem pokračovat, nač se příště zaměřit, co dělat jinak. Vyhodnocením si ověřujeme, jak a do jaké míry je program vyhovující, kde jsou silné, slabé stránky a rizika, na které je třeba dát příště pozor. Tohle hodnocení provádí pedagog vzhledem k celé skupině dětí. Podle získaných výsledků z tohoto hodnocení pak vyvodíme vlastní závěry, abychom mohly ŠVP PV podle potřeb měnit, vylepšovat a doplňovat.

7.7 Plán evaluace

Předmět evaluace	Metody a techniky evaluace	Časový plán	Odpovědnost učitelů a dalších pracovníků
Děti	Pozorování	Průběžné	tř. učitelky
Diagnostika dětí	Pozorování, rozhovory, písemné záznamy	2x ročně, prosinec, červen	tř. učitelky
Sebereflexe pedagogů	Písemně do plánů	Po skončení IB, tématu	tř. učitelky
TVP PV	Ústně na pedagogické radě	Pololetní hodnocení, konec školního roku	tř. učitelky
ŠVP PV	Dotazník pro pedagogy	Konec školního roku	Zást. ředitele
Rodiče, klima školy, vzdělávání	Dotazník pro rodiče	Konec školního roku	Zást. ředitele
Zaměstnanci – kvalita průběhu vzdělávání	hospitace	Průběžně dle plánu hospitací	Zást. ředitele
DVPP	Průběžné záznamy	Konec školního roku	Zást. ředitele, pedagogové